

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/23-16268
Otsuse kuupäev 05.05.2024
Komisjoni koosseis Alar Urm

Tarbija
Kaupleja ABC MOTORS AS (10844561)

Tarbija nõue Tarbija jäi seisukohale, et kaupleja peaks varjatud vead omal kulul lahendama. See tähendaks paisupaagi vahetuse arve kompenseerimist summas 121,15€ ning õlilekke kõrvaldamist kas omal kulul ja oma teeninduses või siis selle arve kompenseerimist peale Viking Motors ASist töö teostamist.

Resolutsioon:

1. Jätta avaldus rahuldamata.
2. Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija ostis 9.10.2023 ABC Motors AS poest kasutatud sõiduki Opel Insignia. Müügikuulutusel ja kohapeal kinnitati tarbijale, et sõiduk on läbinud müügieelse kontrolli ja ettevalmistuse ning sõidukil ei ole leitud tehnilisi vigu. Kuna müüjaks on Renault ja Dacia ametlik esindus, siis nende sõnades ja kuulutuses antud infos tarbija ei kahelnud ja ostis sõiduki ilma teises esinduses tehnilist kontrolli teostamata.

Kuigi sõiduki korralise hoolduse aeg ei olnud käes otsustas tarbija peale ostu vahetada mootoririhma - see töö teostati Opel esinduses Viking Motors AS (18.10.2023, summas 564,96 EUR). Viking Motors andis teada, et läks hästi, et tarbija koheselt pöördus, sest hammasrihma pingutusrullik oli pragunenud ja selle purunemisel oleks võinud mootorile tekkida suurem rike. Lisaks leiti mootoril nii õli kui ka jahutusvedeliku leke. Viking Motors AS selgitas: "Õli leke karteri põhja ning ploki vahelt. Jahutuse leke - paisupaagil mõrad". Pakkumine leitud vigade parandamiseks tehti summas 409,41 EUR.

Kuna tarbija oli sõiduki just ostnud ning kaupleja antud info kohaselt oli sõiduk kontrollitud ning tehniliselt korras, siis pöördus tarbija kaupleja poole tagasi, et küsida kas leitud vigade kõrvaldamist või remondi kompenseerimist. Kaupleja keeldus ning põhjendas, et leitud vead on nende hinnangul loomulik kulumine. Tarbija selgitas kauplejale, et sellele ta vastu ei vaidle - kasutatud sõidukil leitavad mistahes defektid on tekkinud kasutamise käigus seega on need tekkinud kulumisel. Tarbija pretensioon seisneb aga selles, et neid vigu tarbijale müügil teatavaks

ei tehtud (või neid varjati). Kui müügikuulutusel oleks olnud kirjas, et mootor lekib õli ning paisupaak on pragunenud ja lekib, ei oleks tarbija soovinud seda sõidukit soetada või oleks küsinud remondi jagu hinnasoodustust.

Peale mitmekordseid selgitusi ja päringust otsustas kaupleja pakkuda sõidukite tagasi vahetamist, millega tarbija nõustus vaid juhul, kui talle kompenseeritakse autosse tehtud kulutused. Nende seas 564,96€ Viking Motors AS mootoririhmade ja rullikute vahetus ning talverehvid ning nende paigaldus summas 495€ (kokku summas 1059,96€). Sellele e-mailile ei ole kaupleja aga kolme nädala jooksul miskit vastanud.

Avalduse esitamisel komisjonile oli tarbija sõidukit kasutanud 1,5 kuud. Tarbija soov on see, et kaupleja lahendaks (või hüvitaks) tehnilised vead, mida ei oleks sõiduki müügihetkel nende kirjelduse korral tohtinud olla.

Komisjoni sekretariaadile esitatud kaupleja vastusele vastas tarbija: *"Paistab, et kaupleja ei ole eelmises e-kirjas lisanud ühtegi uut tõendit, millele vastuväiteid esitada. Palun suunake vaidlus komisjonile, kes vaataks üle mõlema poole selgitused, Opel ametliku esinduse esitatud seisukoha leitud vigadele ning annaks hinnagu".*

Komisjoni sekretariaadi menetluses pooled kokkuleppele ei jõudnud.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vastas:

"Tarbija ostis 09.10.2023 ABC Motors AS-lt (edaspidi nimetatud kaupleja/ müüja) kasutatud sõiduki Opel Insignia (väljalaskeaasta 2018, läbisõit 85 000) hinnaga 18 000 eurot (edaspidi nimetatud sõiduk). Sõiduk vastas müügihetkel õigusaktidega kehtestatud tehnonõuetele. Samal ajal ostis kaupleja tarbijalt tema vana sõiduki Renault Espace (läbisõit 162 000).

18.10.2023 saatis tarbija kauplejale kirja, kus teatas, et on sõidukiga üldiselt väga rahul, aga käis sõidukiga Viking Motorsis hammasrihma vahetuses, kust anti talle teada, et „sõidukil on leitud tehnilisi probleeme, millega tuleks tegeleda“, milleks on siis “õli leke karteri põhja ning ploki vahelt, jahutuse leke - paisupaagil mõrad”. Pakkumine leitud vigade parandamiseks oli tehtud summas 409,41 €.

Kaupleja vaatas Opeli uuesti üle ja leidis, et mainitud leke on nii minimaalne ega vaja kohest remonti. Kaupleja selgitas, et ta ei ole kohustatud selliste tööde teostamist tarbijale hüvitama, kuna tegemist on kasutatud asja senisest tavapärasest kasutamisest tingitud kulumise ja sellega kaasnevate puudustega, mis ei kujuta endast veel lepingutingimustele mittevastavust ja on vastavuses õigusaktidega sõidukitele kehtestatud tehnonõuetega. Müüja ei ole kohustatud ostjat asja müügil ka teavitama asjaoludest, mis ei kujuta endast lepingutingimustele mittevastavusi.

Tegemist on juba viis aastat vana sõidukiga, mille puhul on mõistlik eeldada, et nii vana sõiduki puhul võivad kasutuse käigus mõned puudused tekkida ja kauplejal ei ole kohustust muuta sõidukit uueväärseks. Kasutatud asja ostjal tuleb arvestada, et kasutatud asja senisest tavapärasest kasutamisest tingitud kulumine ja sellega kaasnevad puudused, mida sarnastel uutel asjadel ei

esine, ei kujuta endast veel lepingutingimustele mittevastavusi. Sõidukil võivadki mitmed osad vahetamist vajada ja see on sõiduki vanust arvestades mõistlikult usutav.

Riigikohus on kohtulahendis 3-2-1-23-10 p12 leidnud, et VÕS § 217 lg 2 p 6 kohaselt ei vasta asi muu hulgas lepingutingimustele, kui tarbijalemüügi puhul ei ole asi seda liiki asjadele tavaliselt omase kvaliteediga, mida ostja võis mõistlikult eeldada, lähtudes asja olemusest ja arvestades asja müüja, tootja, varasema müüja või muu vahendaja poolt asja teatud omaduste suhtes avalikult tehtud avaldusi, eelkõige asja reklaamimisel või etikettidel. Kasutatud asjade puhul tuleb arvestada sellega, et asja senisest tavapärasest kasutamisest tingitud kulumine ja sellegakaasnevad puudused, mida sarnastel uutel asjadel ei esine, ei kujuta endast veellepingutingimustele mittevastavusi. Kauplejal ei ole kohustust muuta sõidukit uueväärseks.

Kaupleja pakkus tarbijale ka võimalust vahetada sõidukid tagasi. Tarbija kirjutas, et on nõus sõidukid tagasi vahetama, kui kaupleja hüvitab talle sõidukisse tehtud lisakulutused summas 1059,96 €. Nimetatud kulutuste hulgas on Viking Motors AS arve summas 564,96 € hammas-rihma ja rullikute vahetuse eest ning talverehvid ja nende paigaldamise kulu summas 495 €.

Talverehvid saaks kaupleja tarbijale sõidukite tagasi vahetamise korral hüvitada kui need tulevad tagasimüügi korral kaasa. Hammasrihma vahetuse tegi tarbija omal algatusel aga enne korralist aega, mille kohta tarbija 20.10.2023 kirjutas kauplejale, et ta saab aru, et hammasrihma vahetuse puhul on tegemist tavapärase hooldusega ning selles osas tal kauplejale pretensioone ei ole.

Kaupleja nõustub tarbija antud seisukohaga – hammasrihma puhul oli tegemist kasutatud asja senisest tavapärasest kasutamisest tingitud kulumise ja sellega kaasnevate puudustega, mis ei kujuta endast veel lepingutingimustele mittevastavust.

Ja kui tegemist oleks ka olnud nõ lepingutingimustele mittevastavusega, siis oleks VÕS § 222 lg 5 järgitunud tarbijal kõigepealt pöörduda sõiduki parandamiseks esmalt müüja poole, mitte lasta sõidukit parandada kolmandatel isikutel. Kuna tarbija ei pöördunud sõiduki parandamiseks esmalt müüja poole, ei ole tal ka õigus nõuda müüjalt enam sõiduki parandamist ja parandamiseks tehtud kulutuste hüvitamist.

Eeltoodust tulenevalt ei ole kaupleja müügilepingut rikkunud VÕS § 223 lg 1 mõttes, kuna sõiduk pole defektne. Tarbija nõudel kaupleja vastu puudub õiguslik alus jätta täies ulatuses rahuldamata.

Kaupleja ettepanek

Vaidluse lahendamiseks on Kaupleja valmis jätkuvalt vahetama sõiduki tagasi ja hüvitada tarbijale sõidukile soetatud talverehvid".

Komisjoni põhjendus:

Pooled sõlmisid sõiduki müügilepingu.

Lühikese kasutamise järel ilmnas, et sõidukil tuleb vahetada rihtm ja sellepinguti, jahutusvedeliku paisupaagis on praod ning esineb ka väike õlileke.

Tarbija on tõendanud, et puudused esinesid, kaupleja ei ole sellele vastu vaielnud, kuid on seisukohal, et need puudused vastavad sõiduki vanusele ja normaalsele kulumisastmele.

Vastavalt VÕS § 218 22 tarbijalemüügi puhul eeldatakse, et ühe aasta jooksul alates asja ostjale üleandmisest ilmnenud lepingutingimustele mittevastavus oli olemas asja üleandmise ajal, kui selline eeldus ei ole vastuolus asja või puuduse olemusega.

Vastavalt VÕS § 218 lg 2 tarbijalemüügi puhul vastutab müüja asja lepingutingimustele mittevastavuse eest, mis ilmneb kahe aasta jooksul alates asja ostjale üleandmisest.

Kaupleja ei ole esitanud tõendeid selle kohta, et müüdud asjal ei olnud puudusi ajal, mil selle vaidlus loovutati tarbijale.

Vastavalt VÕS § 220 lg 1 tarbijalemüügi puhul peab tarbija teatama asja lepingutingimustele mittevastavusest müüjale kahe kuu jooksul pärast seda, kui ta sai mittevastavusest teada. Esitatu kohaselt on tarbija puudusest kauplejat õigeaegselt teavitanud.

Tegemist on sõidukiga, mis on valmistatud 2018 aastal ja mille läbisõit sõiduki müügi ajal oli üle 80 tuhande kilomeetri. Tarbija poolt esile toodud puudused vastavad komisjoni hinnangul sõiduki normaalsele kulumisele ja eale.

Tarbija on seisukohal, et kui kaupleja väitis, et sõiduk kontrollitud ning tehniliselt korras, siis peab kaupleja nende puuduste kõrvaldamise kulud hüvitama. Antud defektide puhul ei saa komisjoni hinnangul väita, et müüdud sõiduk ei olnud tehniliselt korras või kontrollitud. Arvestades sõiduki vanust ja läbisõitu on kohane väita, et see oli tehniliselt korras. Leitud puuduste olemus ja kõrvaldamise hind on niisugused, milliste avastamisega peab sellise sõiduki omanik arvestama ja nende kulude kandmine on sellise sõiduki omaniku jaoks ootuspärane ja harilik.

Tarbija ei saanud esitatu põhjal eeldada ega nõuda, et talle üleantud sõiduk peab olema uueväärne. Riigikohus on 14.02.2024 lahendis asjas 2-21-1758 punktis 10.2 ja 11 leidnud, et:

„10.2 Kolleegium on seisukohal, et kasutatud sõidukite võõrandamise puhul ei ole sarnaselt muudele vanadele esemetele õige VÕS § 217 lg 2 p 2 ja § 77 lg 1 kohaldamisel lepingutingimustele vastavuse hindamisel lähtuda samalaadsete uute sõidukite omadustest (vt RKTko 31.03.2023, [2-19-19586/85](#), p 14). Lepingutingimustele vastavaks võib osutada ka asi, millel on tuvastatud selle vanusele tavapärane kulumine või vananemine. Seega tuleb müügilepingu eseme lepingutingimustele vastavuse hindamiseks asja omadusi puudutava kokkuleppe puudumisel hinnata, mida võis ostja eseme vanust, kasutusotstarvet ja senist tegelikku kasutust arvestades müügilepingu eseme seisukorra kohta mõistlikult oodata. Kui müügilepingu eseme seisukord on halvem sellest, mida võis ostja eseme vanust, kasutusotstarvet ja senist tegelikku kasutust arvestades müügilepingu eseme seisukorra kohta mõistlikult oodata, võib tegemist olla müügilepingu eseme lepingutingimustele mittevastavusega VÕS § 217 lg 2 p 2 ja § 77 lg 1 tähenduses.

11. Küll tuleks ka kasutatud asjade puhul nende lepingutingimustele mittevastavust VÕS § 217 lg 2 p 2 ja § 77 lg 1 järgi hinnata nii, nagu tegemist oleks uue asjaga, kui müüja on müügilepingu eset reklaamides jätnud mulje, et tegemist on uue asjaga. Sõnadest „heas korras, sõidab hästi“ ei saa aga kolleegiumi hinnangul järeldada, et kostja on sõidukit reklaaminud uue sõidukina.“.

Kaupleja ei ole sõiduki kohta avaldanud teavet, et see on uueväärne või täiesti puudusteta. Samuti ei ole pooled kokku leppinud garantiis.

Eelnevast tulenevalt ei ole kaupleja enda lepingust tulenevaid kohustusi rikkunud (VÕS § 100), kaupleja andis tarbijale üle lepingutingimustele vastava asja. Tarbijal ei ole alust kasutada kaupleja vastu õiguskaitsevahendeid (VÕS § 101 lg 2 p 3 jt).

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Alar Urm

/allkirjastatud digitaalselt/